

Twitter als een nieuwsbron voor journalisten

Drs. Peter Verweij
peter.verweij@hu.nl

Hogeschool Utrecht
Faculteit communicatie en journalistiek
Kenniskring Nieuwe Media

Etmaal van de Communicatiewetenschap 2010
Donderdag 4 en vrijdag 5 februari 2010, Universiteit Gent

Abstract

Dit artikel gaat over de waarde van Twitter als een nieuwsbron voor journalisten. Het artikel poogt de theoretische discussie in de literatuur over de mogelijkheden en de waarde van Twitter, - waarin het artikel van Alfred Hermida, *Twittering the News*, een centrale rol speelt - een empirische grondslag te geven. In dit artikel wordt berichtgeving via Twitter rondom de crash van Turkish Airline TK 1951 op 25 februari op Schiphol tot uitgangspunt genomen. De analyse, gebaseerd op een beoordeling van de tweets op verschillende variabelen, beschrijft de nieuws waarde van Twitter en laat zien hoe het nieuws via Twitter zich ontwikkelt. Ten tweede wordt een vergelijking gemaakt met de crash van Ryanair in Schotland op 23 december en de crash van American Airlines op 22 december op het vliegveld van Kingston op Jamaica. Deze drie gevallen zijn als ongeval goed vergelijkbaar en op alle drie de gevallen is een zelfde analyse toegepast, waarbij duidelijk verschillen zijn aan te wijzen in de rol van Twitter als nieuwsbron. In de discussie aan het eind van dit artikel komt de vraag aan de orde of *wisdom of the crowds*, dat is het filteren van het nieuws in het geheel van tweets door de gebruikers zelf, een rol speelt? Daarvoor wordt een vergelijking gemaakt tussen de tweets rondom de Schiphol crash en de verslaggeving via *Coveritlive*, waarin ook gebruik werd gemaakt van de input van Twitter en commentaar van de gebruikers, en een journalist de rol van moderator had.

Trefwoorden: Twitter, nieuwsbron, citizen reporting, wisdom of the crowds, Coveritlive.

Twitter als een nieuwsbron voor journalisten

News is in the clouds, dat wil zeggen in de internetwolk. De media hebben hun monopolie op nieuws en nieuwsbronnen verloren. Herbert J. Gans (1980) besteedde in zijn klassieke studie *Deciding What's News* uitgebreid aandacht aan de rol van bronnen. Met name de nabijheid en geschiktheid van bronnen zijn voor journalisten van belang. Door de ontwikkeling van internet en met name nieuwe communicatiemiddelen als Twitter is de vraag of deze criteria nog steeds houdbaar zijn? Past Twitter in het rijtje journalistieke bronnen?

Wie Twitter gebruikt zal op het eerste gezicht niet onder de indruk zijn van de inhoud van de tweets; de berichtjes van 140 tekens in staccatostijl houden vaak het midden tussen koffiepraat, roddel en nieuwtjes. “40% is pointless babble” (Kelly, 2009) Ook de topics, gegenereerd via Twitterfall (www.twitterfall.com) zijn in het algemeen weinig indrukwekkend. Toch waren er het vorig jaar tenminste vijf onderwerpen op Twitter die nieuwsmakend waren, en waar Twitter als nieuwsbron een rol speelde. Het begon met de tweets over de aanslagen op het hotel in Mumbai; de verkiezingsdemonstraties in Teheran kregen door de berichten en de foto's die eraan gelinkt werden, wereldwijde aandacht. In *The Iranian Election on Twitter: The First Eighteen Days*, hebben Jonathan Beilin et al. (2009) deze verzameling geanalyseerd:

As a platform independent service for communication, Twitter has become a preferred vehicle to broadcast unfolding events in Iran both within the country and to an international audience.

Geheel in overeenstemming met Gans' theorie berust de 'traditionele' journalistiek op feiten uit documenten en citaten van bronnen. Maar dit nieuwsmodel is aan het veranderen. Julie Possetti (2009) heeft beschreven hoe journalisten in Australië van Twitter gebruik maken.

Of course Twitter isn't journalism, it's a platform like radio or TV but with unfettered interactivity. However, the act of tweeting can be as journalistic as the act of headline writing. Similarly, the platform can be used for real-time reporting by professional journalists in a manner as kosher as a broadcast news live report.

Paul Farhi (2009) verslaggever van de Washington Post, heeft laten zien in welke gevallen Twitter als bron een belangrijke rol kan spelen: “Twitter works best in situations where the story is changing so fast that the mainstream media can't assembly all the facts at once”. Een van belangrijkste problemen voor de journalistiek

bij het gebruik van Twitter is de vraag in hoeverre Twitter een betrouwbare bron is? Noam Cohen (2009) verslaggever van The New York Times, trok naar aanleiding van het gebruik van Twitter tijdens de Iraanse verkiezingen zes belangrijke lessen. Een daarvan luidt:

Nothing on Twitter has been verified. While users can learn from experience to trust a certain Twitter account, it is still a matter of trust. And just as Twitter has helped get out first-hand reports from Tehran, it has also spread inaccurate information, perhaps even disinformation.

Micro-blogging, zoals Twitter, maakt directe verspreiding over computernetwerken van indrukken, emoties, of nieuwsfragmenten mogelijk. Deze nieuwe publieke communicatievormen of “para-journalism forms...are ‘awareness systems’, providing journalists with more complex ways of understanding and reporting on the subtleties of public communication” (Hermida, 2009). Terecht betoogt Hermida, dat meer research nodig is om vast te stellen in hoeverre de journalistieke praktijk zich aanpast aan deze nieuwe vormen van publieke communicatie.

In deze studie gebruik ik drie gebeurtenissen om de rol van Twitter als nieuwsbron nader vast te stellen. Het gaat om drie gelijksoortige incidenten, namelijk de crash van vliegtuigen op de landingsbaan. Ten eerste de crash van Turkish Airlines op Schiphol op 25 febr. 2009; ten tweede de crash van een vliegtuig van Ryanair op Prestwick in Schotland op 23 december en tenslotte op 22 december een crash van American Airlines op het vliegveld van Jamaica.

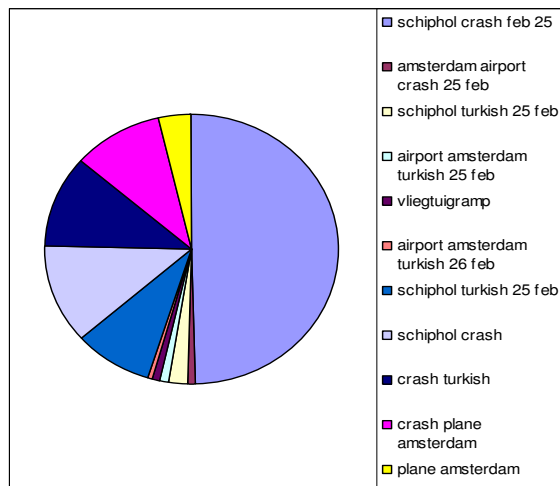
Dataverzameling

Het verzamelen van een set data in Twitter kan een lastige aangelegenheid zijn. Via Twitter-search is het namelijk niet mogelijk tweets van meer dan enkele weken terug te vinden. Ten tweede is de vraag of ook alle tweets die op een gebeurtenis betrekking hebben, gevonden zijn? Omdat bijvoorbeeld geen hashtag (#) wordt gebruikt of bepaalde trefwoorden ontbreken. Tenslotte is het probleem hoe een verzameling tweets te analyseren? Hoe krijg je een paar honderd korte stukjes tekst geordend in bijvoorbeeld Excel?

In geval van de Schiphol crash bleek de enige mogelijkheid via Google te zoeken op Twitter. Google biedt via www.google.com/cse de mogelijkheid een eigen zoekmachine aan te maken. In dit geval door rechtstreeks te zoeken op twitter.com.

Met behulp van verschillende combinaties van trefwoorden¹ werd uiteindelijk een set van 294 tweets gevonden. Met de hand werden deze tweets geëxporteerd naar Excel.

De verdeling van de gevonden tweets over de verschillende trefwoorden was als volgt (figuur 1 en tabel 1).

Figuur 1 Verdeling aantal tweets naar trefwoord

¹ De trefwoorden waren in dit geval “schiphol AND crash”; “schiphol AND turkish”; “Amsterdam airport AND crash”; “Amsterdam airport AND turkish”.

Tabel 1 Verdeling tweets naar trefwoord

trefwoord	
schiphol crash feb 25	145
amsterdam airport crash 25 feb	3
schiphol turkish 25 feb	6
airport amsterdam turkish 25 feb	3
vliegtuigramp	2
airport amsterdam turkish 26 feb	2
schiphol turkish 25 feb	25
schiphol crash	35
crash turkish	33
crash plane amsterdam	29
plane amsterdam	11
	294

De les voor de onderzoeker is dus: direct de tweets te verzamelen en op te slaan. Maar dan nog is er het probleem: hoe de data in Excel te krijgen? Hiervoor blijkt een interessant stukje software beschikbaar: de Archivist². Niet alleen versnelt deze software het zoekproces, maar ook de export naar Excel is eenvoudig en tenslotte wordt de analyse hierdoor gemakkelijker.

Toen zich op 23 december twee soortgelijke crashes voor deden, lag het voor de hand de Archivist direct toe te passen en deze cases toe te voegen aan de Schiphol crash. Met behulp van verschillende trefwoorden³, werden twee datasets gemaakt. De eerste had betrekking op het vliegtuig van Ryanair en bestaat uit 301 tweets; de tweede gaat over de crash op Jamaica en bestaat uit 1373 tweets. In principe zijn beide nieuwe gevallen gelijk aan de crash op Schiphol. Op een belangrijk punt na: de tweets over de Schiphol crash startten met een live verslag van een ooggetuige.

Het beoordelen van de tweets vond plaats op grond van volgende variabelen:

- de **soort tweet**: @-antwoord; RT-retweet; of gewoon een tweet;

² Thus was born **The Archivist**, a Windows application that runs on your local system and allows you to archive tweets for later data-mining and analysis for a given search. **The Archivist** allows you to start a search and will get as many results as it can on the initial search. If you leave **The Archivist** open, it will update with the latest results every 10 minutes. You can also close **The Archivist** and open it later. **The Archivist** will save the tweets and get all the tweets it can since that search. <http://www.flotzam.com/archivist/#>

³ Voor het vliegtuig van Ryanair werd het volgende trefwoord gebruikt "Ryanair (scotland OR Prestwick)"; en voor de crash in Jamaica werd gebruikt "Jamaica (AA or crash)".

- de **bron**: gaat het om een privé persoon of expliciet om een journalist of journalistiek medium;
- de **inhoud** van de tweet: mededeling of nieuws; commentaar; verwijzing naar een bron, document, kaarten of foto's; verwijzing naar een medium.
- de **tijd**: op welk moment werd de tweet verstuurd;
- alleen in het geval van de Schiphol crash werd ook nog gekeken naar de **nationaliteit**;
- alleen in het geval van Schiphol crash is ook gekeken naar de berichtgeving in kranten; wordt Twitter in de **hardcopy media** ook als bron gebruikt?

Resultaten

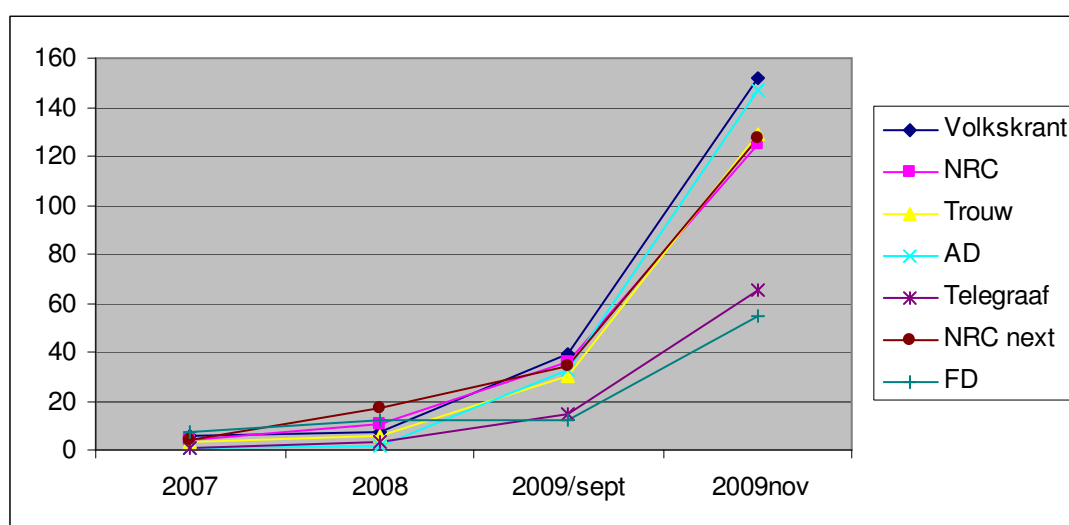
Schiphol in de mainstream media

Elke nieuwe gadget op internet leidt tot hausse in de aandacht voor dit nieuwe speeltje bij het publiek en vertoont daarom een exponentiële groei. Dit komt ook tot uitdrukking in de aandacht die de kranten geven aan een nieuwe toepassing. Zo blijkt bijvoorbeeld dat de aandacht van de landelijke Nederlandse kranten voor Twitter in 2009 exponentieel groeit.

Een search via Lexis-Nexis in de landelijke Nederlandse kranten op het trefwoord "Twitter" geeft de volgende resultaten voor het aantal vermeldingen (figuur 2 en tabel 2):

Tabel 2 Aandacht kranten voor Twitter

	2007	2008	2009 sept	2009 nov
de Volkskrant	6	7	39	152
NRC	4	11	36	125
Trouw	3	6	30	129
AD	1	2	33	147
De Telegraaf	1	3	15	65
NRC.next	4	17	34	127
FD	7	12	12	55

Figuur 2 Aandacht kranten voor Twitter

Voor het verschijnsel blogging is een zelfde analyse te maken en is ook een zelfde exponentiële groei te zien, die na verloop van tijd weer wegebt. Opmerkelijk in het geval van Twitter is de positie van De Telegraaf, die relatief achter blijft bij de andere media. Dit kan waarschijnlijk verklaard worden uit de doelgroep van de krant. Deze doelgroep heeft een ander opleidingsniveau en de aandacht voor internet gadgets zal daardoor ook geringer zijn.

De groeiende aandacht voor Twitter als nieuw internetspeeltje staat in schril contrast met het gebruik van Twitter als nieuwsbron. Een vergelijking van twee searches via Lexis-Nexis voor de landelijke kranten op 25 tot 27 februari met als woorden “Schiphol AND crash” en “Schiphol AND crash AND Twitter” leverde het volgende beeld (tabel 3).

Tabel 3 Aandacht kranten voor Schiphol crash via Twitter

	schiphol AND crash 25-27 febr.	schiphol AND crash AND twitter 25-27 febr.
de Volkskrant	11	2
NRC	8	
Trouw	11	
AD	22	2
De Telegraaf	7	
NRC.next	7	1
FD	3	

Het blijkt dus dat de landelijk kranten allemaal in ruime mate aandacht schenken aan het ongeval maar dat het aantal vermeldingen van Twitter uiterst gering is. Twitter wordt niet genoemd als bron van het nieuws. De discussie in de artikelen gaan vooral over de vraag wie was het eerste: Twitter of de radio, of over ramptoerisme als gevolg van het gebruik van Twitter.

De **Volkskrant** schreef onder de kop *De moderne ramptoerist neemt een foto en twittert de wereld rond* dat

de nieuwe media wel een dankbare bron van informatie zijn voor de oude media. Ondernemer Ansgar John, die het toestel zag neerkomen en het wrak binnenging, werd benaderd door het ANP, Revu en de Arabische tv-zender Al-Jazeera. 'Ga nu een douche nemen om het bloed en modder af te spoelen', twitterde John na afloop. Andere 'burgerjournalisten' plaatsten foto's op blogs en filmpjes op videodelers als YouTube.

Het **AD** benadrukt vooral de signaleringsfunctie van Twitter, maar als nieuwsbron is Twitter nog geen optie:

Volgens hoogleraar ICT en maatschappij Valerie Frissen hoeven journalisten niet beschaamd te zijn als Twitter hen inhaalt bij het snel brengen van nieuws. 'Twitter heeft een signaleringsfunctie, maar er zal een behoefte blijven aan professionele journalisten die de feiten checken en het nieuws duiden'.

Ook **NRC.next** beschrijft de rol van Twitter in de berichtgeving, maar wijst erop dat Twitter ook werd gebruikt voor het vinden van traditionele bronnen, de ooggetuigen:

Het BBC-programma 'Have Your Say' zocht via Twitter ooggetuigen en ook TV-programma NOVA en de Volkskrant meldden zich. Via de van Twitter afgeleide website Twitpic verschenen al gauw de eerste foto's.

In het algemeen kan men concluderen dat Twitter in de mainstream media een bescheiden rol speelt als bron. Berichtgeving in de nieuwsartikelen over de crash is veelal gebaseerd op woordvoerders en eigen verslaggevers.

Real Time Web Reporting: Coveritlive

Dit neemt niet weg dat een aantal kranten ook de weg van de nieuwe media in hun berichtgeving ging bewandelen. Voor het eerst zien we het gebruik van de ‘real time web’ voor verslaggeving middels Coveritlive. In dit geval waren het professionele journalisten die real time via het web verslaggeving deden van de ontwikkelingen rond de ramp, en daarbij gebruik maakten van tweets van ‘citizen reporters’⁴. Deze drie real time web verslagen, afkomstig van Trouw, de Volkskrant en De Pers, laten een beeld zien van de ontwikkeling van de gebeurtenissen rondom de crash op grond van een combinatie van officiële bronnen en de inbreng van ‘citizen reporters’. In de loop van de ontwikkeling zien we dat steeds meer feiten en details opduiken, eerst ontkend, later toch bevestigd. Aanvankelijk zien we bijvoorbeeld een discussie over de vraag of het toestel in brand staat; of de brandweer en de hulpdiensten al ter plaatse zijn en hoeveel doden en gewonden er zijn. Uiteindelijk trekt de mist op en wordt de feitelijk omvang van de ramp in de lopende verslaggeving duidelijk. Deze live verslagen zouden dus beschouwd kunnen worden als een poging tot collectieve waarheidsvinding en zijn in die zin ook vernieuwend als journalistieke bron. Maar opmerkelijk is toch dat in de print-editie hier niets van is terug te vinden.

Schiphol in de tweets

Het gebruik van Twitter bij de Schiphol crash is vooral een Nederlandse aangelegenheid. Meer dan de helft van de tweets in de database (160 van de 290) waren van Nederlandse afkomst, maar veelal in het Engels geschreven. De verdeling van de inhoud (tabel 4) geeft een volgende beeld:

⁴ De Volkskrant start een live verslag op: http://www.coveritlive.com/mobile.php?option=com_mobile&task=viewaltcast&altcast_code=80d6daf56&start=1&start=2&start=3&start=4 (accessed 28-12-2009); ook een journalist van Trouw (Ricus) begint een live verslag via hetzelfde medium: http://www.coveritlive.com/mobile.php?option=com_mobile&task=viewaltcast&altcast_code=4a2b48ef31 (accessed 28-12-2009); en tenslotte ‘coverit veteraan’ Peter van der Ploeg voor de gratis krant De Pers live op: <http://www.depers.nl/binnenland/287903/Schipholcrash-liveblog.html> (accessed 28-12-2009). Jaap Stronks, de Twitter-onderkoning van Nederland vat in een kort artikel de belangrijkste live bronnen samen: <http://www.bright.nl/beleef-live-mee-vliegtuigcrash-op-schiphol>

Tabel 4 Verdeling van de inhoud van de tweets

type content	Totaal
Comment	117
Media	11
News	112
Source	50
Totaal	290

De meeste tweets hebben eigenlijk een commentaar functie in de zin van “heb je gezien dat...” Daarna komen de echte nieuws tweets die melding van een feit: in de zin van “Turkish Airlines TK 1951 verongelukt”. Op de derde plaats komen tweets die verwijzen naar een bron: een kaartje, foto’s of video, onderhoudsrapport van het toestel. En tenslotte komen de tweets die verwijzen naar berichten in de media.

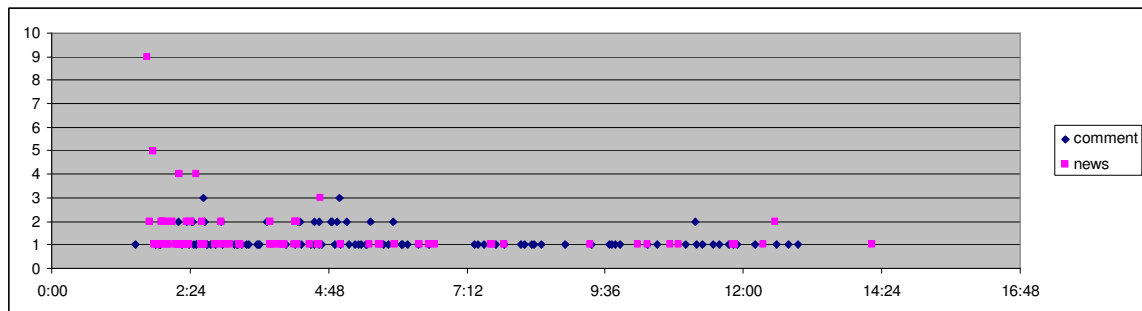
Kijken we naar de personen die deelnamen aan de Twitter-berichtgeving dan blijkt dat de meerderheid privé personen zijn (252 van de 290). Kijken we naar het type tweet, dan zien we dat de meeste berichtjes louter tweets zijn (242 van de 290). Replies en retweets zijn duidelijk in de minderheid.

Kruistabellering tussen type tweet en type inhoud levert geen resultaten op. Gewone tweets kunnen zowel commentaar, nieuws, verwijzing naar een bron of medium bevatten. Wel is er een verband te vinden tussen de functie van de persoon en de inhoud van de tweet. Journalisten zullen vaker tweets met een nieuwskarakter sturen, terwijl bij privé personen het commentaar karakter overheerst. 62% van de tweets van journalisten heeft een nieuwskarakter, tegenover 35% bij privé personen. Daarentegen is commentaar met 44% de hoogste categorie bij privé personen, terwijl bij journalisten dit slechts 11% bedraagt (zie tabel 5).

Tabel 5 Verdeling inhoud tweet naar bron

	journalist	privé persoon
comment	16%	44%
media	11%	3%
news	62%	35%
source	11%	18%
	100%	100%

De ontwikkeling van de aantallen tweets over de tijd⁵ voor de categorieën nieuws en commentaar levert een voorspelbaar beeld (figuur 3). In het begin overheersen de tweets met een nieuwskarakter dat langzaam overgaat in tweets met commentaar. Hieronder is een deel van die tijdsas afgebeeld. Binnen 3 uur na de ramp werden 149 van de 290 gebruikte tweets verzonden. 75 van die 149 waren nieuws-tweets, dat is 50%.

Figuur 3 Tijdas voor commentaar en nieuws

Nipp, Ansgarjohn en de Schiphol crash

De eerste tweet over de Schiphol crash werd verzonden door een ooggetuige Nipp (<http://twitter.com/nipp>) en luidde: “Airplane crash @ Schiphol Airport Amsterdam!![1:39 AM Feb 25th](http://twitter.com/nipp)”. Hij is de sleutelfiguur in de berichtgeving die op Twitter dan op gang komt. Uit zijn tweets is af te lezen hoe die berichtgeving zich ontwikkelt. De grote lijn in zijn tweets is als volgt. Aanvankelijk is hij de amateurverslaggever die schrijft wat hij ziet, daarna wordt hij benaderd door de mainstream media als ooggetuige voor nadere informatie en tenslotte gaat het om Twitter en de revolutionaire wijze van de verslaggeving. Twitter blijkt dus door veel (internationale) journalisten te worden gebruikt, maar meer als “alert system”. Om vervolgens als communicatiemiddel met een ooggetuige te worden gebruikt.

In een uur verzend Nipp ongeveer 15 tweets via zijn Blackberry en geeft een live verslag van de chaos die zich voor zijn ogen voltrekt. Eerst komt het nieuws van de crash, daarna de overlevenden naast het toestel, en beschrijving van het toestel, type Boeing van Turkish Airlines en schatting van aantal inzittenden. Daarna geeft hij zijn positie en poogt foto’s te maken. Na dat uur is Nipp druk met twitteren naar de

⁵ De tijdas is een probleem bij Twitter. De eerste tweet werd door Nipp verzonden om 10.39 Nederlandse tijd, maar bij zoeken op Twitter wordt deze tweet terug gevonden met als tijdsvermelding 1:39. Dat is dus 3 uur later. Dit kan te maken met tijdsverschillen tussen de server en de twitteraar. Daarom moet de tijdsas 3 uur worden teruggerekend.

mainstream media en het geven van interviews via zijn mobiele telefoon.

Aanvankelijk zijn dit de Nederlandse media, de radio, daarna volgen de internationale media via de telefoon. Na twee uur praat Nipp met de Nederlandse tv. Tussendoor geeft hij nog tweets over de hulpverlening en de slachtoffers, en speculeert hij over de mogelijke oorzaak van het ongeval. De ervaringen van Nipp worden vastgelegd door het Parool, “Twitter is even de rampenzender”. Maar niet het nieuws staat centraal maar de ervaringen van Nipp met de media.

Een andere ooggetuige is John Ansgar (<http://twitter.com/ansgarjohn>). Hij heeft ook daadwerkelijk deelgenomen aan de hulpverlening en is het toestel ingegaan. Hij twittert: “Saw the plane go down and entered plane to help until emergency services arrived Amsterdam Schiphol crash, lot of back injuries +/- 10 dead 3:48 AM Feb 25th from web”. Een paar minuten na de ramp twittert hij naar Nipp dat er waarschijnlijk doden zijn. Een paar uur later twittert hij dat hij na zijn deelname aan de redding een douche gaat nemen en is vervolgens druk met de mainstream media die zijn ervaring tijdens de hulpverlening willen horen.

Via Schotland naar Jamaica: twee crashes in tweets

Op 22 en 23 december 2009 deden zich achter elkaar twee andere crashes voor met vliegtuigen op de landingsbaan. Rond 9:00 uur 's morgens 23 december crashte een vliegtuig van Ryanair op de runway van Prestwick airport in Schotland. Al eerder op 22 december om 22:20 crashte een vliegtuig van American Airlines op de landingsbaan van het vliegveld van Kingston op Jamaica. De data-tweets over deze ongelukken werden via de Archivist verzameld; het aantal bedroeg respectievelijk 300 en 1373 tweets. Een belangrijk verschil met Schiphol was dat er geen ooggetuigen waren die via Twitter verslag deden. Van verslaggeving zoals bij de Schiphol crash is dus geen sprake, wel kunnen we zien hoe het nieuws zich via Twitter verspreidt en ontwikkelt. Ook de rol van de journalistiek en de media is een andere, omdat Twitter niet wordt gebruikt om ooggetuigen te vinden. Toch zijn deze twee ongelukken interessant als vergelijkingsmateriaal met Schiphol.

Ten eerste zien we een belangrijk verschil in de soort tweets. In het geval van Ryanair zijn meer dan de helft van de tweets (samen 51%) een verwijzing naar een bron of naar media. Bij Schiphol was dit slechts 21%. In het geval van Schiphol lag

de nadruk van de tweets veel meer op nieuws en commentaar. Ook het aantal retweets ligt in het geval van Ryanair hoger dan bij Schiphol, resp. 41% en 11%.

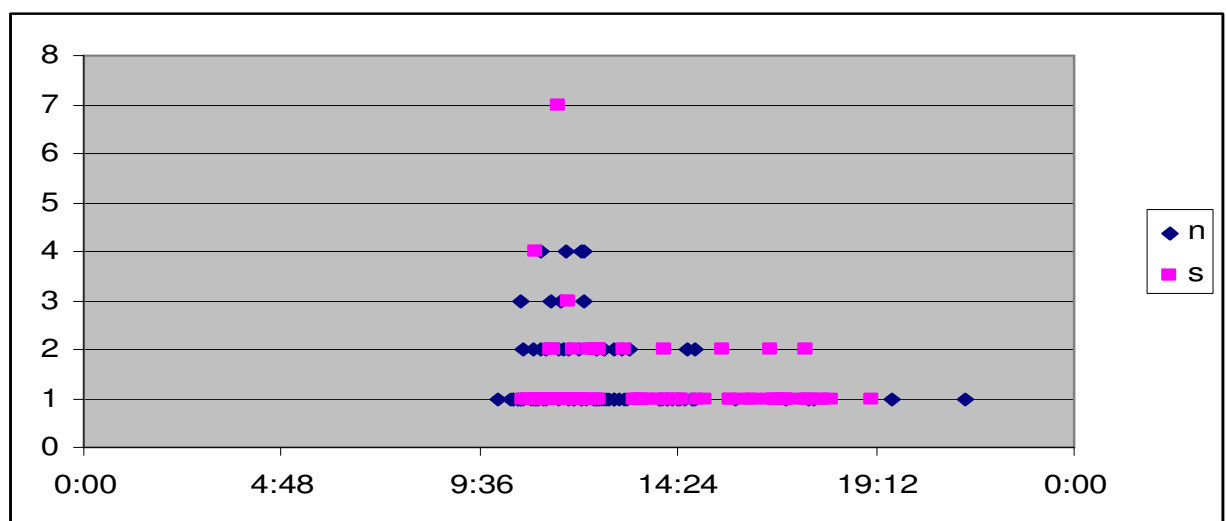
De relatie tussen bron en inhoud van de tweet vertoont daarentegen wel gelijkenis met Schiphol, zoals blijkt uit onderstaande tabel (tabel 6).

Tabel 6 Inhoud van de tweet en bron

	journalist	privé persoon
commentaar	0%	13%
media	8%	14%
nieuws	75%	34%
bron	17%	39%
	100%	100%

Opnieuw zien we dat bij journalisten het nieuwskarakter overheerst, terwijl bij het publiek juist verwijzingen naar bronnen en de media overheersen.

Op de tijdlijn (figuur 4) zien we ook een verschil ten opzichte van Schiphol. In het geval van Ryanair zien we dat nieuws en verwijzingen naar bronnen veel meer gelijk opgaan. Terwijl bij Schiphol het nieuws voorop staat en het commentaar volgt. Drie uur na de ramp van Ryanair werden 204 van de 300 tweets verzonden. Van die 204 tweets waren er 83 nieuws-tweets, of 40%. En dat ligt lager dan in het geval van Schiphol (50%).

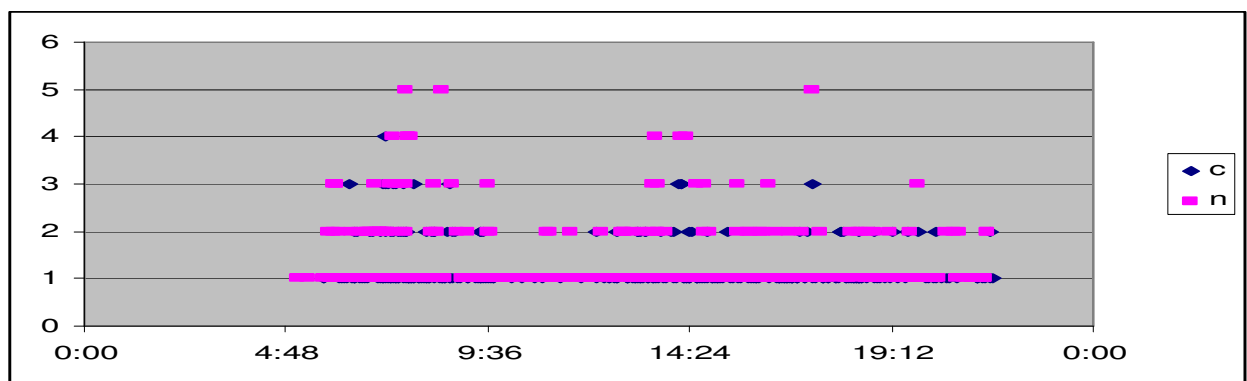

Figuur 4 Tijdas voor verdeling van nieuws en bron verwijzing in tweets

Dit beeld wordt bevestigd door een analyse van de tweets over de Jamaica-crash. Ook hier waren er geen directe ooggetuigen en moet het publiek zich vooral baseren op

berichten uit de media of van kennissen. We zien dat het aantal tweets dat een verwijzing is naar een bron of medium hoger is dan nieuws. 41% is een verwijzing naar een bron of medium en 34% is nieuws. Ook het aantal retweets ligt hoger: 28%. Het beeld over de relatie tussen bron en inhoud van de tweet wordt ook hier bevestigd. De tweets van journalisten hebben vaker een nieuwsinhoud (59%) terwijl de tweets van het publiek meer verdeeld zijn tussen verwijzing naar bronnen, media en ook nieuws (32%).

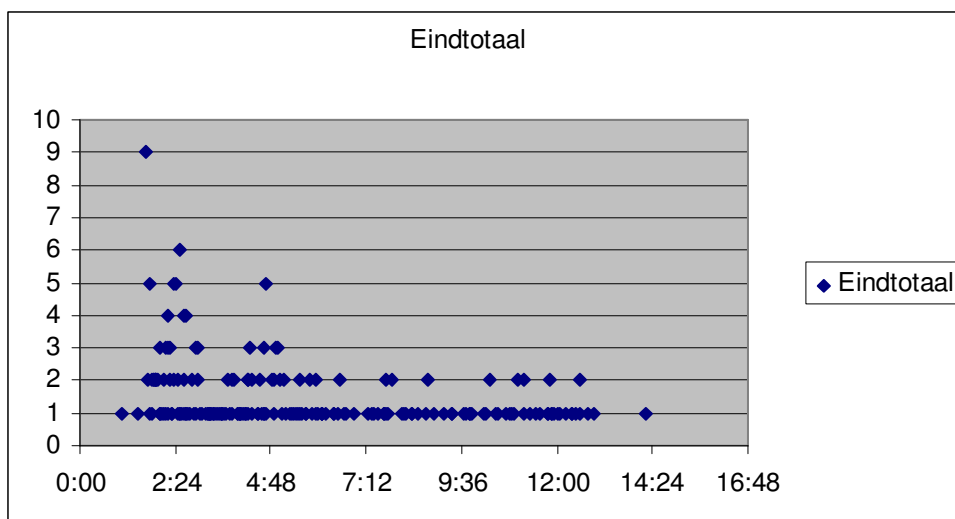
Tenslotte de tijdlijn (figuur 5) van de tweets voor de crash op de luchthaven van Kingston. Onderstaande grafiek toont het verloop van nieuws en commentaar en laat zien dat ook hier nieuws en commentaar veelmeer gelijk opgaan dan elkaar volgen. 3 Uur na de ramp werden 434 van de 1372 geanalyseerde tweets verzonden. Hieruit blijkt dat Twitter langzamer op gang komt, waarschijnlijk door het tijdsverschil tussen Florida en Jamaica. Van 434 tweets waren er 144 nieuws-tweets en dat is 33%. En ook dit aantal ligt lager dan bij Schiphol.

Figuur 5 Tijdas voor nieuws en commentaar in tweets

Discussie

Nieuws heeft het karakter van een (transversale) golf (de dichtheid van de tweets op de tijdsas). In de verdeling van tweets rond de Schiphol crash is een dergelijk golf karakter terug te vinden. In onderstaande tabel zien we de punten als tweets op een tijdsas. De verdichtingen nemen naarmate de tijd verstrijkt af.

Figuur 6 Tijdas voor totale verdeling van tweets bij Schiphol crash
(op de verticale as staan de aantallen en horizontaal het aantal)

Binnen deze golf is onderscheid te maken naar de inhoud van de tweets. Indien er sprake is van live reporting, overheersen aanvankelijk de nieuws tweets, later gevolgd door commentaar. Bij het ontbreken van live reporting is een dergelijk onderscheid nauwelijks terug te vinden. Het nieuws is vooral een voortdurende stroom verwijzingen naar media en bronnen.

In alle drie de onderzochte cases gebruikten de mainstream media Twitter als een ‘alert system’. Dit bevestigt dus de hypothese van Hermida (2009). Het vinden van ooggetuigen en/of ooggetuige-verslagen heeft voor de mainstream media prioriteit. Dit blijkt uit de tweets van Nipp en ook Ansgerjohn. In die zin wijkt het gebruik van Twitter door de stream media nauwelijks af van het traditionele bronnen gebruik zoals beschreven door Gans (1980). Alleen de wijze van communicatie tussen de media en de bronnen is door het netwerk veranderd.

Het gebruik van bronnen in de journalistiek dient ook een bepaald doel, namelijk waarheidsvinding. De individuele benadering van bronnen via Twitter en het gebruik van Twitter als ‘alert system’ door de traditionele media past in de klassieke journalistieke manier van waarheidsvinding. Echter daarbij wordt een aspect uit het oog verloren: wat zegt het geheel van tweets over de toedracht van een gebeurtenis?

In moderne, op netwerkcommunicatie gebaseerde, studies over berichtgeving en nieuws, speelt het idee van collectieve waarheidsvinding, ‘the wisdom of the crowds’ of een collectieve intelligentie een grote rol (Benkler, 2006). Een belangrijk

punt in deze benadering is dat het onderscheid tussen publiek en journalisten/verslaggevers wordt verlaten. Journalisten krijgen de “rol toe bedeed van zingevers, als knooppunt tussen annotatie en selectie, tussen nieuws en analyse” Bardoel en Deuze (2001, p. 101). Centraal staat hier de idee van *We-Media* (Gillmor, 2004) en de idee van ‘citizen reporters’.

De vraag is dan of Twitter op collectief niveau, als geheel van tweets afkomstig van het publiek, in staat is te komen tot waarheidsgetrouwe informatie over de ontwikkeling van een nieuwsitem? Dit noemt Hermida *ambient journalism*:

The value does not lie in each individual fragment of news and information, but rather in the mental portrait created by a number of messages over a period of time.

Dit aspect van collectieve waarheidsvinding is in het geval van de Schiphol crash duidelijk terug te vinden in the real time web verslaggeving via Coveritlive. In alle drie de cases van live reporting rondom de Schiphol crash zien we een ontwikkeling in de stroom van informatie die leidt tot een steeds duidelijker beeld van de gebeurtenis. In de verzameling tweets over de crash van Turkish Airlines is een dergelijk patroon veel moeilijker. De reden hiervoor ligt voor de hand. Immers in het geval van real time web reporting is er een centraal punt, het verslag op Coveritlive waarin de inbreng van tweets en reacties door een verslaggever wordt gecoördineerd en gefilterd. De journalist is hier moderator, de leider van de discussie, en hij of zij is in mindere mate de verslaggever. Het is juist deze modererende rol in een centraal punt- als een spin in het web- die het proces van collectieve waarheidsvinding in goede banen leidt. Ten tweede heeft de groep mensen die het live verslag volgen een zekere band met elkaar, ze vormen een ‘virtual community’, en dragen van hieruit bij tot een zo volledig mogelijke beschrijving van een nieuwsitem.

Deze twee constituerende factoren ontbreken bij Twitter. Er is geen centraal punt en de band tussen de twitteraars is veel zwakker. De spontane filtering die leidt tot een waarheidsgetrouw beeld is daarom zwakker dan in het geval van moderatie middels Coveritlive. Desalniettemin zien we in het geheel van tweets wel een zekere ontwikkeling: van de gebeurtenis, plaats, subject, omvang, de slachtoffers en hulpverlening, naar de oorzaken. Maar een dergelijke lijn wordt verstoord door herhalingen, commentaar en zelfde verwijzingen. De echo is in Twitter veel sterker en dat hindert het luisteren.

De vraag is daarom of in het concept van collectieve waarheidsvinding via Twitter niet te veel wordt vertrouwd op een spontaan proces van ordening en filtering.

Rheingold (2003) heeft, voor het gebruik van SMS, aangetoond dat een spontane coördinatie van collectieve acties wel degelijk mogelijk is. Ook voor blogs en wiki's, in het bijzonder Wikipedia, zijn dergelijke vormen van coördinatie en filtering aangetoond. (Benkler, 2003; Rheingold, 2005), maar ook hier speelt de idee van een virtuele community, die bij blogs gevormd worden door de *blogroll*, een belangrijke rol.

Een tweede belangrijk punt ter verklaring van het troebele beeld in de tweets over the Schiphol crash is het aantal tweets dat in dit onderzoek werd gebruikt. Analyses van grote aantallen tweets over de verkiezingen in Iran (Beilin, 2009; Ecologyproject) en over de aardbeving China in 2008 (Bradshaw, 2008) laten wel degelijk een patroon zien. In dit onderzoek zijn de aantallen misschien te klein om een duidelijk patroon te herkennen.

Omdat filtering – moderating – nauw samenhangt met een mate van verbondenheid, lijkt het beter bij een analyse van tweets uit te gaan van de idee van virtuele communities. Twitter biedt die mogelijkheid door het onderscheid tussen 'following' en 'followers' en het aanmaken van groepen op grond van dit onderscheid. Dit betekent dat een analyse van tweets niet alleen op het totaalniveau moet plaats vinden, maar ook een niveau dieper moet gaan, door het volgen van een bepaalde groep twitteraars en het analyseren van hun berichten. Voor het verrichten van een analyse op dit niveau, zeker wanneer het gaat om grote aantallen tweets en grote aantallen personen, is speciale software nodig en vereist een andere onderzoeksopzet, die buiten het bestek van dit onderzoek valt.

Literatuur

- Bardoel, J. & Deuze, M. (2001). Network Journalism: Converging Competences of Media Professionals and Professionalism. *Australian Journalism Review*, 23, 91-103.
- Beilin, J. et al. (2009) . *The Iranian Election on Twitter: The First Eighteen Days*. <http://www.webecologyproject.org/wp-content/uploads/2009/08/WEP-twitterFINAL.pdf> (accessed December 28, 2009).
- Benkler, Y. (2006). *The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom*, New Haven: Yale University Press.
- Bradshaw, P. (2008). *The Chinese Earthquake and Twitter – Crowdsourcing without Managers*. <http://onlinejournalismblog.wordpress.com/2008/05/12/twitter-and-the-chinese-earthquake/> (accessed December 28, 2009).
- Cohen, N. (2009, June 20). Twitter on the Barricades: Six Lessons Learned. *The New York Times*.
- Farhi, P. (2009). The Twitter Explosion. *The American Journalism Review*. June/July 2009.
- Gans, H.J. (1980). *Deciding What's News. A study of CBS Evening News, NBC Nightly News, Newsweek, and Time*. Vintage Books. New York.
- Gillmor, D. (2004). *We the Media*. Sebastopol, CA: O'Reilly.
- Hermida, A. (2009). Twittering The News. The emergence of ambient journalism. *Journalism Practice*, 4 (3).
- Kelly, R.J. (2009). *Twitter Study Reveals Interesting Results About Usage – 40% is 'Pointless Babble'*. August 2009, Pear Analytics.
- Possetti, J. (2009). *How Journalists are Using Twitter in Australia*. <http://www.pbs.org/mediashift/2009/05/how-journalists-are-using-twitter-in-australia147.html> (accessed December 28, 2009).
- Rheingold, R. (2003). *Smart Mobs: the next social revolution*. Basic Books
- Rheingold, R. (2005). *Technologies of Cooperation*. Institute for the Future.